

Stockholms
universitet

Specialpedagogiska institutionen

Kursplan

för kurs på grundnivå

Specialpedagogiska utmaningar i en skola för alla
Challenges for Special Education in a School for All

7.5 Högskolepoäng
7.5 ECTS credits

Kurskod:	UQ201A
Gäller från:	HT 2008
Fastställd:	2008-06-10
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Pedagogik
Fördjupning:	G1F - Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursen ingår i lärarprogrammet i det allmänna utbildningsområdet inom ämnesområdet utbildningsvetenskap.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2008–06–10.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H08.

Studenter inom lärarprogrammet genomför kursen termin 4, studenter i den kompletterande pedagogiska utbildningen samt i Kombinationsutbildningen genomför kursen enligt särskild studiegång.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen gäller att studenten ska vara godkänd på minst 60 högskolepoäng av 90 möjliga högskolepoäng. 30 högskolepoäng ska vara godkända inom det allmänna utbildningsområdet, block 1, resterande 30 högskolepoäng ska vara godkända inom en inriktning.

Studenten i Kombinationsutbildningen ska ha fullgjort 90 högskolepoäng i sitt huvudämne samt 60 högskolepoäng i sitt andra ämne. Studenten i kompletterande pedagogisk utbildning ska vara antagen till denna variant av lärarprogrammet.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Specialpedagogiska utmaningar i en skola för alla	7.5

Kursens innehåll

Kursen bygger på tvärvetenskaplig grund och behandlar olika teoretiska perspektiv på specialpedagogiska frågor. Vidare bygger kursen på den demokratiska grundsyn som uttrycks i internationella och nationella styrdokument i relation till en skola/förskola för alla och inkluderande undervisning.

Områden som behandlas i kursen är främst social och pedagogisk differentiering i ett historiskt perspektiv relaterat till olika skolformer. Olika synsätt på begreppen avvikelse och normalitet problematiseras. Möjligheter och hinder för såväl skolutveckling som individutveckling diskuteras i samband med begreppen elevhälsa, åtgärdsprogram och utvecklingsplan. I kursen granskas olika sätt att utforma och analysera intervjuer.

I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning, VFU, om minst 0,75 högskolepoäng.

Förväntade studieresultat

I enlighet med Högskolelagens mål för examen på grundläggande nivå (SFS 2006:173, 1 kap, 8 §) ska kursen bidra till att utveckla studentens förmågor att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå och följa kunskapsutvecklingen inom det utbildningsvetenskapliga området.

Kursen ska vidare, i enlighet med Högskoleförordningens examensmål för lärarutbildning (SFS 2007:151), bidra till att utveckla studentens kunskaper och förståelse om lärande och undervisning samt förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över både egna och andras erfarenheter och relevanta forskningsresultat.

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- urskilja och beskriva olika teoretiska perspektiv på specialpedagogiska frågor,
- med utgångspunkt i ett historiskt perspektiv kritiskt granska olika synsätt på hur skolsvårigheter kan uppstå och åtgärdas på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå,
- utforma, genomföra, analysera och problematisera intervjuer för att belysa uppfattningar om och organisering av den specialpedagogiska verksamheten på en skola/förskola,
- analysera ledarskapets betydelse för alla barns och ungas lärande i heterogena grupper.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar samt i form av verksamhetsförlagd utbildning. Då kursen är processinriktad förutsätts förberedelse inför och deltagande i schemalagda seminarier.

I kursen ingår att studenten läser, diskuterar och analyserar innehållet i egna och andras texter och i skrift formulerar reflektioner i anslutning till kurslitteratur och seminariediskussioner. Skrivandet syftar till att klargöra och artikulera egna tankar, att ta del av andras tankar och att utveckla förmågan till argumentation och tankeutbyte i ömsesidigt samspel.

Den verksamhetsförlagda utbildningen är obligatorisk. Studenten som läser Kompletterande pedagogisk utbildning eller Kombinationsutbildning erbjuds alternativa uppgifter såvida studenten ännu inte är placerad i ett partnerområde. Under kursens gång ges studenterna möjlighet att påverka kursens arbetssätt. Kursen utvärderas och utvärderingen presenteras på webben.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom en skriftlig individuell uppgift. Ett ytterligare underlag för examination utgörs av studentens VFU-uppgift samt av verksamhetsföreträdare upprättad VFU-rapport. VFU-uppgiften redovisas muntligt.

Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

För den verksamhetsförlagda delen ges endast betyget U (underkänt) eller G (godkänt).

För att få betyg på kursen krävs lägst betyget E samt för den verksamhetsförlagda delen G, förutom för student inom Kompletterande pedagogisk utbildning och Kombinationsutbildningen som saknar placering inom ett partnerområde. Dessutom krävs fullgörande av uppgifter, enskilt och i grupp samt aktivt deltagande vid seminarier.

Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget F eller Fx på ett prov har rätt att genomgå ytterligare

fyra prov så länge kursen ges. När verksamhetsförlagd utbildning ingår i kurs eller kursmoment är antalet provtillfällen begränsat till två.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget F eller Fx på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment i kursen.

Övergångsbestämmelser

Om kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att under en tvåårsperiod, vid ordinarie examinationstillfällen, examineras enligt denna kursplan.

Kurslitteratur

Ahlberg, A. (2007). Specialpedagogik □ ett kunskapsområde i utveckling. *Vetenskapsrådets rapportserie 5:2007*. (s 66□83). (17 s).

Björck-Åkesson, E. (2007). Specialpedagogiken ett kunskapsområde med många dimensioner. *Vetenskapsrådets rapportserie 5:2007*. (s 87□100). (14 s).

Fischbein, S. (2007). Specialpedagogik i ett historiskt perspektiv. *Vetenskapsrådets rapportserie 5:2007*. (s 17□36). (20 s).

Haug, P. (1998). *Pedagogiskt dilemma: Specialundervisning*. Stockholm: Skolverket/Liber. (71 s).

Helldin, R. (2002). *Specialpedagogik och sociala problem i gymnasieskolan : en granskning av skoldemokratins innebörder och kvalitet*. Lund: Studentlitteratur. (128 s).

Jakobsson, I-L (2003). God kommunikation är avgörande. Skolsituationer för elever med syndromdiagnos. *Locus 4/03*. (s 31□43). (12 s).

León, R. (2001). På väg mot en diversifierad normalitet. I: Bigestans, A. & Sjögren, A. (red.) *Lyssna. Interkulturella perspektiv på multietniska skolmiljöer*. Tumba: Mångkulturellt centrum. (12 s).

Läroplan för förskolan.

Läroplaner för det obligatoriska skolväsendet.

Läroplaner för det frivilliga skolväsendet.

Persson, B. (2001). *Elevers olikheter och specialpedagogisk kunskap*. Stockholm: Liber. (148 s).

Repstad, P. (2007). *Närhet och distans* (4:e uppl.). Lund: Studentlitteratur. (ca 90 s). (Boken läses även i kursen Individens socialisation i AOU2).

Rosenqvist, J. (2007). Landvinningar på väg mot en skola för alla. *Pedagogisk Forskning i Sverige Nr 2, Årg 12*. (s 109□118). (10 s).

Skidmore, D. (2004). *Inclusion the dynamics of school development*. Maidenhead: Open University Press. (140 s). Finns även som Elektronisk resurs på Stockholms universitet.

Skolverket (2001). *Att arbeta med särskilt stöd. Några perspektiv*. Stockholm: Liber. (127 s).

Westling Allodi, M. (2002). Gränser i skolan. Vilka funktioner har differentierade grupper? *Locus 1/02*. (s 4□19). (16 s).

Dessutom tillkommer aktuella rapporter/artiklar om ca. 30 sidor vilka hämtas från Internet.

Obligatorisk valbar litteratur

Arvastson, G. & Ehn, B. (red). (2007). *Kulturnavigering i skolan*. Lund: Gleerups utbildning AB. (s 73□149). (76 s).

Broberg, A., Almqvist, K. & Tjus, T. (2003). *Klinisk barnpsykologi □ utvecklings på avvägar*. Stockholm: Natur & Kultur. (368 s). (Delar av boken läses).

Haddon, M. (2003). *Den besynnerliga händelsen med hunden om natten*. Stockholm: Månpocket. Wahlström & Widstrand. (The curious incident of the dog in the night-time. London: Vintage). (225 s).

Hallerstedt, G. (red.) (2006). *Diagnosens makt □ om kunskap pengar och lidande*. Göteborg: Daidalos. (128 s).

Helldin, R. (2007). Klass, kultur och inkludering. En pedagogisk brännpunkt för framtidens specialpedagogiska forskning. *Pedagogisk Forskning i Sverige Nr 2, Årg 12*. (s 119□134). (16 s).

Hjörne, E. & Säljö, R. (2008). *Att platsa i en skola för alla*. Stockholm: Nordstedts akademiska förlag. (174 s).

Referenslitteratur

Ahlberg, A. (2001). *Lärande och delaktighet*. Lund: Studentlitteratur. (173 s).

Astma och allergi i skolan. Råd och rekommendationer (1999). Skolläkarföreningen i samverkan med Astma- och Allergiförbundet, Astma och Allergisjuksköterskeföreningen, Barnläkarföreningen, Folkhälsoinstitutet, Riksföreningen för skolsköterskor, Skolledarförbundet. (19 s). (pdf - kan hämtas via Astma- och Allergiförbundets hemsida:
<http://www.astmaoallergiforbundet.se/infomaterial/SKOLDOKUMENT11.pdf>

Björk-Åkesson, E. (2007). Specialpedagogen □ ett mångfacetterat kunskapsfält. *Att undervisa □ Specialpedagogisk tidskrift 5*. (s 13□17). (4 s).

Brodin, J. & Lindstrand, P. (2002). *Perspektiv på en skola för alla*. Lund: Studentlitteratur. (152 s).

Elevhälsa □ Trygghet, lärande, utveckling. Beslut och bedömningar. (2002). Svensk Facklitteratur. Internetadress: www.svenskfacklitt.se. Ordertelefon 08/38 39 00. (82 s).

Fischbein, S. & Österberg, O. (2003). *Mötet med alla barn □ ett specialpedagogiskt perspektiv*. Stockholm: Gothia. (s 35□144 samt 185□232).

Heimdahl Mattson, E. (2001). Skola och behandling för elever med rörelsehinder. Några aspekter på delaktighet och medinflytande. *Nordisk tidskrift för specialpedagogik 2/2001*. (s 60□68). (9 s).

Ingelman, R. (2003). *Upplevelsepedagogik och äventyrsmetodik*. Solna: Ekelunds förlag/Gleerups. (151 s).

Johannesson, E. (2001). *Barn med socio-emotionella problem*. Lund: Studentlitteratur. (142 s).

Karnstedt, T. (red.) (1993). *Läsfieber. Om läsandets lust och vånda*. Stockholm: En bok för alla. (320 s).

Malmgren Hansen, A. (2002). *Specialpedagoger □ nybyggare i skolan*. Stockholm: HLS förlag. (175 s).

Myrberg, M. (2001). Konsten att skapa goda läsare. Hur kan vi förebygga läs- och skrivsvårigheter. *Locus 2/01*. (s 25□41) (16 s).

Nilholm, C. (2003). *Perspektiv på specialpedagogik*. Lund: Studentlitteratur. (130 s).

Rosenqvist, J. (2007). Specialpedagogik □ ett kunskapsområde i utveckling. *Vetenskapsrådets rapportserie 5:2007*. (s 36□52). (17 s).

Sahlin, B. (2004). *Utmaning och omtanke*. Stockholm: HLS förlag. (s 22□52, 53□59 samt kap. 8 och 9).

Skidmore, D. (1996). Towards an integrated theoretical framework for research into special educational needs. *European Journal of Special Needs Education, 11*. (s 33□47). (14 s).

SOU 1998:66. *Från urvalsskola till en skola för alla. Funkis □ funktionshindrade elever i skolan*. Utbildningsdepartementet. (s 43□64). (22 s).

SOU 2000:19. *Från dubbla spår till Elevhälsa □ i en skola som främjar lust att lära, hälsa och utveckling*. Utbildningsdepartementet. (s 25□37). (13 s).

Trillingsgaard, Anegen, Dalby, A. & Østergaard, J. (red.) (1999). *Barn som är annorlunda*. Lund:

Studentlitteratur. (184 s).

Vernersson, I-L (2002). *Specialpedagogik i ett inkluderande perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (82 s).